

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN KỸ THUẬT
TRỒNG THÂM CANH BƯỞI THEO TIÊU CHUẨN VIETGAP
(Kèm theo Quyết định số /QĐ-SNNMT ngày .... tháng 3 năm 2026
của Sở Nông nghiệp và Môi trường)

I. YÊU CẦU ĐIỀU KIỆN NGOẠI CẢNH

1. Yêu cầu về nhiệt độ: nhiệt độ thích hợp nhất để cây bưởi sinh trưởng và phát triển từ 23 - 29⁰C. Nhiệt độ không những ảnh hưởng đến sinh trưởng của cây mà còn ảnh hưởng đến phẩm chất của trái.

2. Yêu cầu về mưa và độ ẩm: cây bưởi cần nhiều nước, nhất là trong thời kỳ ra hoa và kết trái nhưng cũng rất sợ ngập úng, ẩm độ đất thích hợp nhất từ 70 - 80%, lượng mưa cần 1.000 - 2.000 mm/năm. Trong mùa nắng, cần phải tưới nước và nước tưới không mặn.

3. Yêu cầu về ánh sáng: cường độ ánh sáng thích hợp 10.000 - 15.000 lux. Mùa nắng cường độ ánh sáng lên đến 100.000 lux nên dễ làm trái bị nám, ảnh hưởng đến phẩm chất và giá trị thương phẩm của trái.

4. Yêu cầu về đất đai: đất phải có tầng canh tác dày ít nhất là 0,6 m; thành phần cơ giới nhẹ đến trung bình; đất tơi xốp, thông thoáng, thoát nước tốt; hàm lượng hữu cơ cao > 3%, pH đất từ 5,5 - 7; không bị nhiễm mặn, mực nước ngầm thấp dưới 0,8 m so với mặt luống.

II. KỸ THUẬT TRỒNG, CHĂM SÓC

1. Giống và tiêu chuẩn cây giống

1.1. Giống bưởi: sử dụng giống bưởi ghép để giữ được đặc tính tốt của cây mẹ, nguồn gốc rõ ràng.

1.2. Tiêu chuẩn cây giống: phải đảm bảo theo TCVN 9302 - 2013:

- Cây sinh trưởng khỏe, lá xanh đậm, không nhiễm sâu bệnh. Tuổi cây giống không quá 2 năm kể cả thời gian trồng hạt gốc ghép.

- Chiều cao cây tính từ mặt bầu > 50 cm. Chiều dài cành ghép (tính từ vết ghép đến ngọn cành dài nhất) > 30 cm. Đường kính gốc ghép (đo cách mặt bầu 10 cm) > 0,6 cm. Đường kính cành ghép (đo trên vết ghép 2 cm) > 0,5 cm.

- Số cành cấp 1 từ 1 - 3 cành.

2. Thiết kế vườn trồng: tùy theo quy mô, diện tích, địa hình đất để thiết kế cho phù hợp:

- Đất bằng phẳng, có độ dốc nhỏ hơn 8⁰: thiết kế hàng theo hướng Bắc Nam;

- Đất dốc (độ dốc lớn hơn 8⁰): thiết kế theo đường đồng mức, bề mặt đường đồng mức từ 3 - 5 m.

3. Mật độ và khoảng cách trồng: mật độ trồng phụ thuộc vào đất đai và khả năng đầu tư thâm canh. Mật độ trồng thích hợp nhất từ 330 - 400 cây/ha

(khoảng cách trồng 5 m x 5 - 6 m). Chuẩn bị thêm lượng giống (20 cây/ha) để trồng dặm.

4. Đào hố trồng và bón lót

4.1. Đào hố trồng: kích thước hố đào 60 cm x 60 cm x 60 cm. Khi đào hố, để phần đất mặt tơi xốp một bên và phần đất phía dưới hố một bên. Đào hố trước khi trồng 1 tháng.

4.2. Bón lót

- Lượng phân lót xuống hố: bón 100% phân hữu cơ sinh học (hoặc phân chuồng hoai) + 100% phân lân nung chảy + 100% vôi bột.

- Cách bón: trộn đều các loại phân trên với lớp đất mặt bón xuống đáy tới 3/4 hố. Đất còn lại lấp phủ trên mặt hố cao hơn mặt hố khoảng 5 - 10 cm. Lấp hố và bón lót trước khi trồng ít nhất 1 tháng.

5. Thời vụ và kỹ thuật trồng

5.1. Thời vụ: nên trồng vào đầu mùa mưa, khi đất đủ ẩm.

5.2. Kỹ thuật trồng

- Đào một hố nhỏ chính giữa hố trồng (sâu và rộng hơn bầu cây giống). Dùng dao sắc bén cắt đáy bầu, rạch bên hông bầu sau đó đặt xuống hố, mặt bầu bằng mặt đất. Vừa lấp đất vừa rút bỏ túi bầu, lèn đất xung quanh bầu, tránh làm vỡ bầu, dùng cọc cố định cây thẳng.

- Sau khi trồng thường xuyên giữ ẩm để cây hoàn toàn bén rễ và phục hồi.

6. Chăm sóc

a) Tưới nước, làm cỏ

- Giữ ẩm xung quanh gốc cây. Nên sử dụng hệ thống tưới tiên tiến, tiết kiệm nước cho cây bưởi để mang lại hiệu quả cao.

- Quản lý cỏ dại: ngoài thời gian các cây trồng xen có mặt trên vườn, vườn nên luôn được làm sạch cỏ, nhất là vùng gốc cây bưởi để loại bỏ những loại sâu, bệnh có thể tấn công vào gốc cây bưởi.

- Cây bưởi cần nhiều nước, nhất là trong thời kỳ ra hoa và tạo quả nhưng không chịu ngập úng. Vào mùa khô tiến hành tạo bồn, giữ ẩm xung quanh gốc.

b) Trồng xen, che phủ đất

- Trồng xen trong vườn bưởi bằng các loại cây chịu bóng râm: gừng, nghệ, rau má, diếp cá, chuối,... để tăng thu nhập. Bổ sung dinh dưỡng, giữ ẩm, giảm cỏ dại, sâu bệnh cho vườn bưởi.

- Tủ gốc bằng rơm rạ khô, trấu, xác bèo,... cách gốc khoảng 10 cm để giữ ẩm trong mùa nắng, hạn chế cỏ dại, đồng thời cung cấp một lượng dinh dưỡng.

c) Cắt tỉa tạo hình: từ vị trí mắt ghép trở lên, khoảng 60 cm thì bấm bỏ ngọn. Chọn 3 cành khỏe, mọc thẳng từ thân chính và phát triển theo ba hướng đồng đều làm cành cấp 1, rồi cố định với thân chính một góc 35 - 40⁰. Sau khi

cành cấp 1 phát triển được 50 - 70 cm thì ngắt đọt để tạo cành cấp 2 (để 2 - 3 cành cấp 2), các cành cấp 2 cách nhau 15 - 20 cm và tạo với cành cấp 1 một góc 30 - 35°. Tiếp tục bấm đọt tạo thành cành cấp 3, cành cấp 3 không hạn chế số lượng và chiều dài nhưng cần loại bỏ cành mọc quá dày hoặc yếu.

d) Cắt tỉa và quản lý khung tán

- Công việc tỉa cành được tiến hành hàng năm, sau khi thu hoạch. Cần phải loại bỏ những đoạn cành sau đây:

- + Cành đã mang trái (thường rất ngắn khoảng 10 - 15 cm);
- + Cành bị sâu bệnh, cành ốm yếu, cành nằm bên trong tán không có khả năng mang trái;
- + Cành đan chéo nhau, những cành vượt trong thời gian cây đang mang trái nhằm hạn chế việc cạnh tranh dinh dưỡng với trái.

- Cần phải khử trùng dụng cụ bằng cồn 90° hoặc hơi lửa. Đối với những cành lớn hơn 3 cm thì phải dùng cưa. Những vết thương lớn sau khi cắt tỉa cần phải dùng sơn hoặc các thuốc trừ bệnh quét kín vết cắt.

e) Xử lý ra hoa

Bưởi cần có thời gian khô hạn để phân hóa mầm hoa, từ khi ra hoa cho đến khi thu hoạch khoảng 7 - 8 tháng. Vì vậy, muốn có trái thu hoạch vào thời gian nào thì tính ngược để quyết định thời gian xử lý ra hoa, cụ thể như sau:

- Cắt tỉa cành già, sâu bệnh, làm cỏ, quét vôi góc, ... bón phân với liều lượng tùy theo tuổi cây.

- Cây được bón phân lần 2 trước khi xử lý ra hoa và ngừng tưới nước 20 ngày rồi tưới trở lại 2 - 3 lần/ngày và tưới liên tục trong 3 ngày.

- Đến ngày thứ 4, tưới nước mỗi ngày/lần, 7 - 15 ngày sau khi tưới đọt đầu tiên cây sẽ ra hoa, lúc này ngày tưới ngày nghỉ, 10 - 15 ngày sau khi cây ra hoa sẽ đậu quả và rụng cánh hoa.

- Nếu cây ra cành non, dùng các loại phân có hàm lượng kali cao phun lên cây để giúp lá non mau thành thực, kích thích ra hoa.

* Trước xử lý ra hoa không được bón quá nhiều phân bón có hàm lượng đạm cao và thời gian xử lý ra hoa trên cây không được mang quá nhiều trái.

f) Hướng dẫn cách bao trái bưởi

- Sau khi trái bưởi được khoảng 20 ngày tuổi (lúc này cây bưởi đã qua thời kỳ rụng trái sinh lý), tiến hành tỉa thưa quả trên mỗi chùm bưởi, chỉ để khoảng 2 - 3 trái trên chùm và phun phòng thuốc trừ bệnh, nhóm nhện, bọ xít trước khi bao trái 2 - 3 ngày. Dùng túi bao trái bưởi chuyên dùng cho bưởi.

- Tháo bao trái trước khi thu hoạch khoảng 10 - 15 ngày để trái bưởi hấp thụ ánh sáng tự nhiên đảm bảo màu sắc và hương vị đặc trưng của giống.

7. Phân bón và kỹ thuật bón phân: tính cho 1 ha

7.1. Thời kỳ kiến thiết cơ bản (từ năm thứ 1 - 3)

a) Lượng phân (ha) như sau:

Tuổi cây (năm)	Phân hữu cơ (kg)		Phân urê (kg)	Phân lân nung cháy (kg)	Phân kali (kg)	Vôi bột (kg)
	Phân hữu cơ sinh học	Hoặc phân chuồng hoai				
Năm 1	3.000	15.000	196	424	200	400
Năm 2	3.000	15.000	196	424	200	400
Năm 3	3.000	15.000	413	606	300	-

b) Kỹ thuật bón phân:

- Vùng chủ động nước tưới: bón 4 lần/năm (cách nhau 3 tháng):
- + Lần 1 (tháng 2 - 3): bón 40% phân urê + 40% phân kali;
- + Lần 2 (tháng 5 - 6): bón 20% phân urê + 20% phân kali;
- + Lần 3 (tháng 8 - 9): bón 20% phân urê + 20% phân kali.
- + Lần 4 (tháng 11 - 12): bón 100% phân hữu cơ sinh học (hoặc phân chuồng hoai) + 100% phân lân nung chảy + 100% vôi bột (nếu có) + 20% phân urê + 20% phân kali.

- Vùng không chủ động nước tưới: bón 2 lần/năm (đầu mùa mưa và cuối mùa mưa). Chia đều lượng phân để bón.

* **Cách bón:** rạch rãnh xung quanh tán sâu 10 - 15 cm, rắc phân vào rãnh rồi lấp đất lại. Bón phân kết hợp với làm cỏ, xới xáo, tủ gốc cây, tưới nước. Với lần bón vào đầu mùa mưa cuốc sâu và rộng hơn, sâu 10 - 20 cm, rộng 20 - 30 cm.

7.2. Thời kỳ kinh doanh (từ năm thứ 4 trở đi)

a) Lượng phân (ha) như sau:

- Phân hữu cơ sinh học: 3.000 kg hoặc phân chuồng hoai: 15.000 kg.
- Phân urê: 413 kg.
- Phân lân nung chảy: 606 kg.
- Phân kali: 500 kg.

b) Kỹ thuật bón phân:

- Vùng chủ động nước tưới: bón 4 lần/năm:
- + Lần 1 (sau thu hoạch quả): bón 100% phân hữu cơ sinh học (hoặc phân chuồng hoai) + 100% phân lân nung chảy + 20% phân urê + 20% phân kali;
- + Lần 2 (trước khi ra hoa): bón 30% phân urê + 30% phân kali;
- + Lần 3 (dưỡng hoa, quả non): bón 30% phân urê + 30% phân kali;
- + Lần 4 (thúc quả): bón 20% phân urê + 20% phân kali.
- Vùng không chủ động nước tưới: bón 2 lần/năm (đầu mùa mưa và cuối mùa mưa). Chia đều lượng phân để bón.

* **Lưu ý:** có thể sử dụng phân hỗn hợp với tỷ lệ quy đổi N, P₂O₅, K₂O tương ứng. Ngoài ra, cần bón bổ sung các loại phân trung, vi lượng cho cây bưởi như Bo, Mn, Zn, Fe, Mg, Ca, S,... bằng cách phun qua lá hoặc tưới gốc. Các năm tiếp theo dựa vào năng suất thu hoạch vụ trước để bón phân (chia làm 4 lần bón như thời kỳ kinh doanh).

* **Cách bón:** cuốc một rãnh rộng từ 30 cm từ mép tán vào trong, sâu từ 20 - 30 cm, phân trộn đều với nhau và rắc vào rãnh, lấp đất. Bón phân kết hợp với làm cỏ, tủ lại gốc và tưới nước.

8. Phòng trừ sâu, bệnh hại

- Một số sâu bệnh hại chính trên bưởi như: sâu vẽ bùa, sâu bướm phượng, sâu đục thân, đục cành, ruồi đục quả, nhện đỏ, rệp sáp, bệnh xì mũ,...

- Biện pháp phòng trừ: áp dụng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp IPM:

+ Thường xuyên vệ sinh vườn bưởi, tỉa cành thông thoáng để hạn chế sâu bệnh gây hại;

+ Đào rãnh thoát nước vào mùa mưa;

+ Quét vôi vào gốc cây (độ cao 1 m tính từ mặt đất) đầu mùa mưa để phòng bệnh xì mũ;

+ Sử dụng bao trái để hạn chế ruồi đục trái gây hại;

+ Thường xuyên kiểm tra vườn để phát hiện các đối tượng sâu bệnh hại và có biện pháp phòng trừ thích hợp và kịp thời;

+ Sử dụng thuốc BVTV có trong danh mục được phép sử dụng ở Việt Nam, theo nguyên tắc “**4 đúng**”.

9. Thu hoạch: cây bưởi từ khi ra hoa đến thu hoạch khoảng 7 - 8 tháng, khi bưởi chín túi tinh dầu nở to, vỏ căng và chuyển màu, đáy trái hơi lõm vào và khi ấn thì mềm, trái nặng. Nên thu hái vào lúc trời mát và nhẹ tay, không nên thu hái sau cơn mưa hoặc có sương mù nhiều vì quả dễ bị ỉm thối khi tồn trữ. Tùy theo thời điểm giá bán mà có thể neo trái trên cây từ 15 - 30 ngày./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Quyết định 726/QĐ-BNN-KN ngày 24/02/2022 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) về việc ban hành Định mức kinh tế kỹ thuật khuyến nông trung ương: “**Mô hình trồng, thâm canh bưởi theo GAP - Mã sản phẩm: TR6804**”.

- Quyết định 75/QĐ-SNN ngày 03/02/2023 của Sở Nông nghiệp và PTNT Bình Định (nay là Sở Nông nghiệp và Môi trường Gia Lai) về việc ban hành tài liệu: “**Hướng dẫn kỹ thuật trồng cây bưởi da xanh theo tiêu chuẩn VietGAP**”.